

kredse, fremtrædende Arbejdsgiverkredse og andre økonomiske Kredse, idet man fremhæver det som de Punkter, hvor Mulighed for Fremskridt er til Stede, og hvor Mulighed for større og billigere Produktion i Fremtiden ligger.

Jeg tror, at det vilde være gavnligt, om Offentligheden her i Danmark fik det Indtryk, at Parolen fra Storindustriens Side i Danmark ikke ensidig er denne: længere Arbejdstid og højere Toldbeskyttelse, men at den Parole, som man i øvrigt fører frem, ledsages af en udpræget Forstaaelse af det ønskelige i en bedre Organisation og Udnyttelse af Arbejdstiden.

Jeg har været opmærksom paa, hvorledes dette Spørgsmaal er behandlet indenfor den økonomiske Litteratur i andre Lande, hvorledes f. Eks. for nylig i et svensk økonomisk Tidsskrift, i en Artikel om Spar-sommelighed indenfor industriel Drift, en Forfatter ved Navn Kärnekull paaviser, at der ved ganske bestemte Arbejder spildes fra 30 til 50 pCt. af Arbejdstiden paa Grund af daarlig Ledelse og Organisation. Ligeledes kan fremhæves en Undersøgelse af overordentlig Interesse fra Amerika ved den amerikanske Ingeniørforening, en Undersøgelse, som lededes af den bekendte Herbert Hoover, og som paaviste, hvorledes der paa en Række Fabrikker ødsles med Arbejdstiden som Følge af daarlig Organisation, hvorledes der paa Grund af, at Ledelsen ikke har været tilfredsstillende, bliver Tab af Arbejdstid paa helt op til 10 Timer pr. Mand ugentlig, og Tab af 2—3 Timer ugentlig paa Grund af unødvendigt udført Arbejde, altsaa paa samme Maade Tab ved daarlig Organisation paa op imod 30 pCt. Naar saadant kan fremsættes fra kompetent Side i andre Lande med Hensyn til de Industrier, her er Tale om, tør man sikkert tro, at der indenfor dansk Industri er noget at vinde og indhente paa dette Omraade.

Jeg vender mig derefter til det andet Punkt, den belgiske Komité peger paa, 8 Timers Dagens Gennemførelse paa tilstrækkelig elastisk Maade. Der er saa meget mere Grund til at betragte dette Spørgsmaal, som det sikkert ikke kan nægtes, at man adskillige Steder i Udlandet gennem Lovfæstelse af 8 Timers Dagens Princip er naaet til en langt mere elastisk og tilfredsstillende Ordning og bedre Udnyttelse af Arbejdstiden gennem Lempelser efter Produktionens Tarv end den Ordning, vi her i Danmark er naaet til gennem 8 Timers Dagens Gennemførelse ad frivillig Vej.

Naar den højtærede Regering nu forelægger et Lovforslag om Lovfæstelse af 8

Timers Arbejdsdagen, saa er der al Grund til at se paa, hvilken Elasticitet dette Forslag indeholder, hvilken Mulighed det rummer for en fornuftig Udnyttelse af 8 Timers Dagens Princip. Det er jo meget almindeligt, naar Spørgsmaalet om Lovfæstelse af 8 Timers Arbejdsdagen drøftes paa Møder og i Pressen, at det da behandles paa en Maade, som om der var Tale om at bestemme ved Lov, at der overhovedet ikke i nogen Industri eller Virksomhed maa arbejdes mere end 8 Timer om Dagen. Alle de, der her i Landet behandler dette Spørgsmaal agitatorisk, behandler det paa den Maade. Jeg har saamænd endogsaa deltaget i Vælgermøder, hvor selv deltagende Folketingsmænd ikke en Gang har vidst, at Lovfæstelse af 8 Timers Arbejdsdagen ikke var en Lovfæstelse af et dogmatisk Forbud mod Arbejde ud over 8 Timer i Døgnet.

Vi vil da se, at i § 3, 1ste Stykke, gives der Adgang til en Undtagelse, idet Arbejdstiden kan forlænges til indtil 9 Timer, naar den gennemsnitlige ugentlige Arbejdstid ikke er over 48 Timer. Det betyder Adgang til her i Landet at gennemføre det week-end System, som er almindeligt i England, men som der i øvrigt vist hverken fra Arbejdsgivernes eller fra Arbejdernes Side her i Danmark er nogen Tilslutning til. I § 3, 2det Stykke, ser vi en Undtagelsesbestemmelse, der gaar ud paa, at i Virksomheder, hvor Drivkraften er Vind eller Vand, eller hvor Virksomhederne er afhængige af andre uregelmæssige Forhold — altsaa f. Eks. Vejforhold — det vil sige alle Sæsonfagene, gives der Arbejderne og Arbejdsgiverne Lejlighed til en længere Arbejdstid, naar Arbejdstidens Gennemsnit for en længere Tid ikke overstiger 8 Timer. Det vil altsaa sige, at i Sæsonfagene vil man en Del af Aaret kunne sætte Arbejdstiden op, mod at Arbejdstiden bliver sat ned i andre Maaneder af Aaret. I § 3, 3die Stykke, er der en Undtagelsesbestemmelse, der siger, at for Virksomheder, der paa Grund af deres Beskaffenhed kun kan drives i indtil 4 Maaneder af Aaret, kan der ogsaa uden Enighed mellem Organisationerne af Myndighederne tillades Afgivelser. I § 3, 6te Stykke, gives der Adgang til Afgivelse fra 8 Timers Arbejdsdagen for alle Arbejder, der ikke er effektive, det vil sige al Vagttjeneste.

I § 4, 2det Stykke, hedder det, at i Virksomheder med Døgndrift kan 8 Timers Arbejdsdagen fraviges, der forlanges kun, at den samlede Arbejdstid i 3 Uger ikke maa være over 144 Timer. I § 4, 3die Stykke, bestemmes, at i Virksomheder med kontinuer-